

BỆNH SỞI

Đây là bệnh rất thông thường ở trẻ con. Sởi là một bệnh nhiễm siêu vi gây cảm và nổi mẩn đặc biệt. Bệnh tự nó thường không có gì là trầm trọng, nhưng trẻ mắc bệnh thì cảm thấy rất khó chịu. Cũng có khả năng nó có biến chứng trầm trọng, đặc biệt ở các trẻ bị bệnh tim và phổi mãn tính hoặc ở trẻ có hệ miễn dịch yếu kém. Bệnh sởi có mức độ truyền nhiễm rất cao nhưng ngược lại mật độ miễn dịch cũng được phổ cập rộng rãi nên bệnh này ít gặp ở các nước phát triển.

Phát ban sởi

Ban thường xuất hiện từ 3 đến 4 ngày sau khi xuất hiện dấu hiệu bệnh đầu tiên. Ban đầu, chỉ có vài điểm rải rác. Sau đó ban lan tràn khắp và biến da trở nên lốm đốm.

Triệu chứng

Siêu vi sởi gây ra các triệu chứng đầu tiên sau một giai đoạn ủ bệnh từ 10 đến 14 ngày. Các triệu chứng bao gồm:

- Sốt.
- Mắt đỏ, chảy nước mắt.
- Sổ mũi.
- Ho khan.

Các đặc tính sau đây xuất hiện tiếp sau đó:

- Các điểm trắng nhỏ li ti có đáy máu đỏ (điểm Koplik) mà chúng ta có thể thấy được bên trong má, một hai ngày sau khi triệu chứng bệnh bắt đầu.
- Ba hoặc bốn ngày sau khi khởi bệnh, nổi mẩn đỏ, lốm đốm, lóng bắt đầu xuất hiện: Trước tiên trên mặt và phía sau hai tai; sau đó lan rộng ra khắp thân thể. Mẩn đỏ bắt đầu nhạt dần sau 3 hoặc 4 ngày. Lúc này thì cơn sốt của bé giảm dần và bé cũng cảm thấy dễ chịu hơn. Trong hầu hết các trường hợp, nổi mẩn biến mất trong vòng một tuần.

Biến chứng

Nhiễm trùng tai giữa (bạn tham khảo thêm *Viêm tai giữa* và *Viêm phổi*) là các biến chứng thường gặp. Trong 1/1000 trường hợp bị bệnh sởi, biến chứng trầm trọng nhất có thể xảy ra là *Viêm não*. Não bị nhiễm bệnh do bệnh lằn não hoặc do đáp ứng miễn dịch bất thường với siêu vi sởi.

Có cần cho trẻ đi khám bác sĩ không?

Nếu bạn nghĩ bé bị sởi thì bạn phải cho bé đi khám bác sĩ trong vòng 24 giờ. Bạn phải gọi ngay bác sĩ nếu bé có một trong các triệu chứng sau: đau tai, nhịp thở nhanh bất thường, lừ đừ, ngất, đau đầu nặng, hoặc nôn ói.

Bác sĩ có thể làm gì?

Bác sĩ khám bé để chẩn đoán bệnh. Bác sĩ sẽ kê toa kháng sinh nếu bé bị viêm tai giữa hoặc viêm phổi. Nếu nghi ngờ viêm não bé sẽ được chuyển đến bệnh viện ngay.

Bạn có thể làm gì để giúp bé?

Đề cho bé muốn nằm nghỉ trên giường hay không tùy ý. Cho bé paracetamol để giảm nhiệt và uống thật nhiều nước.

Thời gian nhiễm bệnh kéo dài độ 5 ngày sau khi nổi mẩn. Cách ly bé để khỏi gây bệnh cho những người khác. Tuy nhiên, cố gắng cách ly bé bị sởi với các anh chị em là điều vô ích, vì thường thì các anh chị em đã nhiễm sởi trước khi bệnh được phát hiện.

Tiền lượng

Hầu hết các bé bị sởi đều hoàn toàn bình phục sau 10 ngày kể từ ngày phát khởi triệu chứng bệnh. Bệnh sởi sẽ cho bé được miễn nhiễm lâu dài.

BỆNH RUBELLA

Trước kia bệnh này còn được gọi là bệnh sởi Đức. Đây là một bệnh nhiễm siêu vi nhẹ có thể gây nên mẩn da hay làm sưng đau các hạch bạch huyết. Khoảng 1 phần 4 các trường hợp lại không có nổi mẩn da và việc nhiễm bệnh được xem như không xuất hiện tuy rằng xét nghiệm máu đã cho thấy bệnh nhân đã bị nhiễm bệnh. Nếu bệnh rubella xuất hiện sớm vào đầu thai kỳ thì nó có thể gây tác hại trầm trọng đến sự phát triển của thai nhi. Trước đây rất phổ biến nhưng nay trở nên hiếm dần nhờ tiêm chủng phổ cập.

Ban rubella

Ban rubella gồm các điểm hồng, nhỏ li ti và phẳng. Chúng xuất hiện và sau đó lan nhanh lên thân và chân tay. Các điểm càng gồ lên khi mẩn càng xuất hiện nhiều hơn.

Các triệu chứng

Sau giai đoạn ủ bệnh từ 2 đến 3 tuần, siêu vi rubella có thể gây nên các triệu chứng sau:

- Sốt nhẹ.
- Các hạch bạch huyết sưng phồng phía sau cổ và hai tai. Trong một vài trường hợp các hạch bạch huyết sưng lên ở toàn thân bao gồm các hạch bạch huyết ở nách và bẹn.
- Nổi mẩn không ngứa phát triển vào ngày thứ hai hoặc thứ ba từ lúc khởi bệnh. Nổi mẩn thường biến mất trong vòng 3 ngày.
- Đau khớp xảy ra đối với một vài bé. Các biến chứng hiếm gặp như viêm não và giảm lượng tiểu cầu trong máu (lượng tiểu cầu giảm nhanh bất thường gây trở ngại cho sự đông máu).

Có cần đưa trẻ đến bác sĩ không?

Nếu bé bị chứng rubella thì bạn phải gọi điện thoại báo bác sĩ. Không nên đưa bé đến những nơi có thể gây nhiễm bệnh cho phụ nữ đang mang thai.

Nếu bé bị đau khớp hoặc có các triệu chứng sau đây thì phải điện thoại ngay cho bác sĩ: nổi mẩn với các chấm màu đỏ sậm mà không mất đi khi bạn ấn sát vào da, đau đầu nặng, ói mửa, mất sinh lực hoặc hay lừ đừ bất thường.

Bác sĩ có thể làm gì?

Bác sĩ sẽ khám bệnh cho bé. Để xác định chẩn đoán, một mẫu máu sẽ được chuyển đến phòng xét nghiệm để tìm kháng thể của siêu vi gây bệnh. Không có thuốc đặc trị cho bệnh rubella.

Bạn có thể giúp được gì?

Cho bé uống paracetamol để hạ nhiệt và cho bé uống thật nhiều nước. Cố gắng cách ly với bé các phụ nữ có thai. Ban rubella rất dễ lây lan một tuần trước và bốn ngày sau khi phát ban.

Tiền lượng

Trẻ thường hoàn toàn bình phục trong vòng 10 ngày kể từ lúc bắt đầu có triệu chứng. Một lần bệnh là miễn nhiễm suốt đời.

BAN ĐỎ NHIỄM TRÙNG CẤP

Được biết dưới tên “bệnh thứ năm”, ban đỏ nhiễm trùng cấp là một bệnh nhẹ, ít lây lan gây ra siêu vi. Nó thường xảy ra từng đợt nhỏ vào mùa xuân và thường gây bệnh cho các bé trên 2 tuổi. Triệu chứng dễ nhận dạng nhất của bệnh là nổi mẩn đỏ trên cả hai má.

Má mẩn đỏ hiện rõ

Ban đỏ nhiễm trùng đôi khi còn gọi là “má bị tát tai” vì triệu chứng đầu tiên của bệnh là nổi mẩn đỏ bất thành hình trên má. Trong trường hợp của bé trong ảnh, ban cũng lan ra cánh tay.

Triệu chứng

Sau giai đoạn ủ bệnh điển hình khoảng từ 4 đến 14 ngày các triệu chứng sau đây xuất hiện:

- Mádđor ửng trái hần với các vùng xung quanh miệng hơi tái.
- Sốt.
- Nổi mẩn thường phát triển từ 1 đến 4 ngày sau khi má trở nên đỏ. Trước tiên ban xuất hiện ở thân và sau đó trên tay, chân. Nó có đốm hoặc tạo thành mảng, đặc biệt là trên tay, chân và hiện rõ sau khi tắm bằng nước ấm. Nổi mẩn thường kéo dài từ 7 đến 10 ngày.
- Ít khi bị đau các khớp.

Biến chứng

Ban đỏ nhiễm trùng cấp đôi khi gây bệnh trầm trọng cho các bé có rối loạn bất thường về máu, nhất là thiếu máu, như *Bệnh thiếu máu hồng cầu liềm* hoặc bệnh *Thalassemie*. Nếu bị nhiễm vào thời kỳ mang thai, bệnh ban đỏ nhiễm trùng, trong vài trường hợp rất hiếm, có thể đưa đến xảy thai.

Có cần đưa bé đến bác sĩ không?

Gọi cho bác sĩ nếu bạn lo lắng về tình trạng sức khỏe của bé và nếu bé lại có các rối loạn về máu. Trong vài trường hợp, bác sĩ cũng cần xét nghiệm máu để xác định bệnh. Không có một trị liệu đặc hiệu nào cho bệnh này.

Bạn cần làm gì để giúp bé?

Cho bé uống paracetamol để hạ nhiệt và cho uống thật nhiều nước. Sau khi nổi mẩn, bé ít có khả năng lây bệnh, tuy nhiên vì lý do an toàn bạn nên cách ly bé trong khi bé còn đang nổi mẩn với những phụ nữ mang thai.

Tiên lượng

Ban có thể xuất hiện lại trong một thời gian vài tuần hoặc vài tháng nhưng cường độ có thay đổi tùy theo sự biến đổi của nhiệt độ và ánh nắng. Một khi mà bé đã bị nhiễm ban đỏ này rồi thì bé khó có thể bị tái phát bệnh.